ਜੀਵਨ

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

G-142

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਰੰਗਾਵਾਲਾ

ਸਭ ਹੱਕ ਰਾਖੇ ਹਨ।

੧ ੳ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਿੱਖ-ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਨਵੀਨ ਲੜੀ

ਜੀਵਨ

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ਼ਹੀਦ

ਕਰਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਮਾਸਟਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਗੰਗਾਵਾਲਾ

ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਦਸੰਬਰ ੧੯੩੫

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁੱਲ ਬਿਨਾਂ ਜਿਲਦ ।–)

ਨੰ: ੨੨੬੩੫

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ।

ਆਦ-ਅੰਤ

ਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਦਾਤੇ ਸੱਤਿਗੁਰ!
ਤੇਰੀ ਦੈਨ ਕਮਾਈ!
ਲਾ ਕੇ ਜਿਸ ਸਰਬੰਸ ਆਪਣਾ,
ਰੁੜ੍ਹਦੀ ਬੰਨੇ ਲਾਈ!
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇਰਾ ਖੰਡੇ ਵਾਲਾ,
ਐਸੀ ਕਲਾ ਵਿਖਾਵੇ!
ਗਿੱਦੜ ਜੇ ਛਕ ਜਾਵੇ ਭੁੱਲ ਕੇ,
ਝੱਟ ਸ਼ੇਰ ਬਣ ਜਾਵੇ!
ਚਿੜੀਆਂ ਪੀਵਣ, ਬਾਜ਼ਾਂ ਤਾਈਂ,
ਖ਼ੂਬ ਵਿਖਾਉਣ ਅੱਖਾਂ!
ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮਾ,
ਮਾਰੇ ਰਣ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ!
ਸਭਨਾਂ ਬਣ ਕੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇਰਾ,
ਕੀਤੀ ਸਿੱਖੀ ਪਿਆਰੀ!
ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਏ ਤਨ ਦੇ,
ਸੀ ਨਾ ਮੁਖੋਂ ਉਚਾਰੀ!

ਭੂਮਿਕਾ

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਦੇ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਰੂਹਾਂ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਸੇ ਲਈ ਹਰ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਲੈਕਚਰਾਂ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦਾ ਬੂਟਾ ਪਲਿਆ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਹੈ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤੇ ਮਾਨ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ; ਪਰ ਹਾਲੀ ਅਸੀਂ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਸਾਡੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਈ ਹਾਲਾਂ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅੱਠ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਬਾਲਕ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਲੇ ਦਮ ਤਕ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੰਥ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਈ, ਅਤੇ ਓੜਕ ਪੰਥਕ ਆਨ ਸ਼ਾਨ ਲਈ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆਂ (੧੭੬੪ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ) ਦੋ ਸੌ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਤੇ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਆਪ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵੀ ਉਹ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਕੱਲੇ ਸਿੱਖ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਕੇਡੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ

TO READ THE ENTIRE BOOK PLEASE CONTACT US:

whatsapp: +92-3160770117

email: worldcentreforpunjabi@gmail.com

World Centre for Punjabi, Lahore, Pakistan.